

minister in ker se mu to ni posrečilo, je razbil državni zbor. S Šusteršičevo osebo se mi seveda nimamo pečati; upamo, da bodejo kranjski kmetje z njim gotovi. Ali nikdar bi se Šusteršič ne posrečilo, razbiti državni zbor, ko bi mu ne pomagali Korošec, Pišek, Roškar, Benkovič, Grafenauer itd. Ti so krivi! Ti so šli skozi drn in strn za ožlindranim dr. Šusteršicom, ti so bili njegovi trabanti, ti so se dali izrabljati v njegove osebne dobičarske namene ...

Kaj so dosegli Žlindrovci?

Dosegli so, da se je državni zbor razgnal. Vlada je v cesarjevem imenu povedala svoje mnenje v tem oziru v sledečih besedah:

„Na podlagi najvišjega dovoljenja se je zaključilo 19. sesijo državnega zabora. Krivda tega izida zadene izključno one stranke, ki so dnevnih red z nujnimi predlogi zasedeli, vkljub temu da je obsegal dnevnih red celo vrsto ljudstvu prijaznih predmetov. Vsi ti predlogi so izvirali edino iz skribi za dobro splošnosti. Kaj je vrla hotela? Zboljšati živiljenki položaj trgovskih uslužbencev, izdelati mreže lokalnih železnic v vseh deželah, preprečiti zvišanje cen petroleja, ureditev proračuna melioracijskega sklada, preprečiti zvišanje cen kruha, urediti trgovinske razmere z balkanskih delželam itd. To so obstrukcionisti onemogočili in tem oškodovali državo in ljudstvo ter spravili parlament v nevarnost. Odgovornost zadene popolnoma z vso silo povrčitelje, ki so oškodovali državo in ljudstvo.“

Tako stoji torej stvar. S svojo zločinsko obstrukcijo preprečili so Korošec, Grafenauer, Šusteršič e compagnia bella, da bi se rešila tista gospodarska vprašanja, katera so velepomembna in velepotrebna. Skodovali so melioracijski postavi, preprečili so postavo glede lokalnih železnic, spravili so parlament v nevarnost, da se razpusti, — ti brezvestni, za ministerskim portfeljem begajoči hlapci ožlindranega Šusteršiča so vse to preprečili in onemogočili, kar je že lelo in zahtevalo ljudstvo ...

Ljudstvo se je prodalo in izdal, — to je uspeh tiste nesrečne prvaške politike Korošec-Grafenauer-Šusteršičeve trozvez, katero je označil sam cesar za sramoto in škandal!

Ljudstvo! Zapomni si ta dogodek!

Tvoja revščina je le igrača v roki prvaških poslancev! Iz tvoje bede se norčujejo! Tvoje solze so tem brezvestnežem deveta briga! Iz tvojih žuljev si hočejo vstvariti za svoje osebe ministerske stolce in ministerske penzijone ...

Ljudstvo, ostani in zaklici s cesarjem besedo, da je to sramota in škandal ...

Politični pregled.

Državni zbor bode bržkone šele septembra ali oktobra meseca zopet sklican. Do tega časa bodejo poslanci lenarili, ljudstvo pa trpelo. Ako bi ožlindrana obstrukcija potem zopet nastopila, bode vlada zborunicu razpustila in nove volitve razpisala.

Delegacije se bodejo zbrale šele v pozni jeseni. Kakor smo že poročali, izvolila je avstrijska državna zbornica že delegacije. Izvoljenih je bilo 15 Nemcev, 6 Poljakov, 2 Italijana, 1 Rumunec, 7 Čehov, 2 Slovence, 1 Hrvat, 1 Srb in 5 socialistov. Delegacije bodejo to pot na Dunaju zborovali.

Povišanje tarifov na državni železnici se bode zgodilo s 1. prosincem 1910, kakor je to železniški minister Wrba v seji železniškega odseka izjavil.

Naš prestolonaslednik obiskal je te dni Rumunsko. Sprejem je bil nad vse sijajan. V nekaterih krajih pa so Madžaroni napravili demonstracije proti cesarski pesmi.

Badeni umrl. V železniškem vozu na poti iz Karlsbada je umrl bivši ministerski predsednik grof Badeni. Pokojnik je bil tako rekoč glavni začetnik današnjega narodnostnega boja na Avstrijskem. Izdal je l. 1897 tako zvane „Jezikovne naredbe“, s katerimi pa je napravil tako velikanski vihar, da je moral konečno oditi. Tudi proti delavstvu je bil brezobziren in je n. p. železničarsko organizacijo razpustil.

Prvaki in gospodarsko delo. Kmetijska družba za Kranjsko imela je te dni svoj občni zbor. Na zboru prišlo je med klerikalnimi in med liberalnimi prvaki do takih prepirov, da je

moral vladini zastopnik shod razpustiti. Iz tega se vidi, da se gre prvakom vedno več za neumno, ljudstvu škodljivo politiko, medtem ko zanemarjajo gospodarsko delo na vse načine. In takim ljudem naj bi se kmetje zaupali?

Revolucija v Perziji se grozno razširja. V Teheranu je prišlo do krvavih bojev. Perzijanska duhovščina je proglašila „sveto vojsko“ proti šahu. Šah je baje zbežal v poslopje nekega inozemskega poslanika. Boji se nadaljujejo.

Krečansko vprašanje. Dne 26. t. m. potegnile bodejo velevlast svoje vojake iz Krete. Vsaka velevlast odpola bode en parnik, da varuje turško in svojo zastavo. Obenem se bode izdalo proklamacijo na prebivalstvo, v kateri se priporoča prebivalstvu vzdržanje reda in miru.

Bulgarija se oborjuje? Poroča se, da se Bulgarija zadnje čase zelo oborjuje in da premika vojaške čete. Bulgarska vlada to sicer taji, ali skriti le ne more vsega.

Črnogorska zahrbtnost. Na črnogorski meji sta se te dni neka avstrijska in neka črnogorska patrulja srečali. Pozdravili so se in odšli vsak na svojo stran. Ko pa so bili naši vojaki že precej daleč, pričeli so črnogorci zahrbtno za njimi streljati. Ranili so enega naših vojakov in potem zbežali. In s takimi ljudmi se družijo naši prvaki!

Kitajske zadeve. V Pekingu so poklale vladine vojaške čete pretendentka Kua, njegovo družino in več sto njegovih pripadnikov. Prinčev glavo so poslali v provinci.

Turčija je že mobilizirala solunski armadni zbor. Bojijo se namreč vojske z Grško.

Krvava Rusija. Iz Varšave se z dne 9. t. m. poroča: Sedaj v Zubelinu zborjuje varšavsko vojno sodišče obsodilo je zaradi umora raznih policijskih funkcionarjev 11 oseb na smrt na višalah.

Cenjeni naročniki!

Pol leta je zopet minulo in obračamo se do Vas, da ponovite svojo naročino. Marsikdo je slučajno, bodisi iz tega ali onega razloga, z naročnino zaostal. Prosimo tedaj, da poravna vsakdo ta mali svoj dolg, kajti le na ta način je redno dostavljanje mogoče. Naročina je pač tako nizka, da jo lahko vsakdo plača.

„**Štajerc**“ košta za Avstrijo za celo leto 3 K., za pol leta 1·50 K.; za Nemčijo za celo leto 5 K.; za Ogrsko (in Hrvatsko) za celo leto 4·50 K.; za Ameriko za celo leto 6 K., za drugo inozemstvo sorazmerno.

„Štajerc“

te največji, najobširnejši in najbolj neodvisni tednik na Štajerskem in Koroškem. Program mu je: gospodarsko delo, narodni mir, napredek kmetskega in obrtniškega ter delavskega stanu. Zato pa naj bude „Štajerc“ tudi v vsekakmetski hiši.

Na delo

naj korakajo vsi, ki imajo resno voljo, da se naš list razvije, da postane še bolj razširjen, še bolj obširen. Vsakdo naj pridobi vsaj enega novega naročnika in povečali bodo lahko list, kar je z ozirom na veliko gradivo velepotrebno.

Naprednjaki, delujte za vaš list!

Uredništvo in upravnštvo.

Dopisi.

Zakot pri Brežicah, dne 8. julija. — V našem občinskem odboru se nahaja s predstojnikom Antonom Lapuh na čelu par zelo čednih odbornikov. Tem je postava menda deveta briga. Tako so se lansko leto sešli nekateri teh odbornikov in so sklenili, da zgradijo novo občinsko hišo, to pa v neki najmanjši in najoddaljnješi vasi cele občine. Zgradba te občinske hiše je po našem mnenju popolnoma nepotrebna in bilo bi to le navadno zapravljanje občinskega denarja. Zato so vložili tudi skoraj vsi davkoplačevalci občine proti temu sklepnu utemeljeni priziv, zlasti zato, ker bi bile razne druge zadeve v občini važnejše kakor zgradba občinske hiše in ker

občinska blagajna ni ravno v najboljšem stanju. Vkljub temu, da je sklep omenjenih odbornikov po davkoplačevalcih razveljavljen in da se glede tega tudi protokol napravilo ter privočilo, predvrnilo so si ti ljubezni občinske odborniki vendar, da poskusijo napraviti vedolj na troške davkoplačevalcev za zgradbo hiše. In zato hočemo tudi postopanje teh neobičnih občinskih odbornikov malo natanci ogledati. Sedanjemu občinskemu predstojniku Tončku Lapuh mažetu brata Petriščič in tovarju med okoli ust, ker je naš Tonček mnjenja, da bode občinska hiša obenem nekaki zaveti (a la „Mädchenheim“) za mnogoštevilne občinske ženske in da bode on sam potem mesto nekaki upravitelj te hiše. Njegov naslednik je občinski predstojnik pa bode bivši blagajni veterance Joža Petriščič, ki že težko na ta posebni čaka. Ali zdaj vprašajmo nadalje: kaj je pričazaprav Joža Petriščič? Precej hinavca v njem. Mož pravi kar odkrito okoli, da se bode moralo starejše občinske odbornike z velikim metljem iz odbora pomesti. Tudi zasluga za stejerje postale občinske ocete! No, no, Petriščič ti si pa že kot veteranski blagajnik za Brežice in okolico „absid“ dobil. Ta hitri „absid“ je bil posebno časten in bodemo o tem še pisali. Koliko časa pa bode Petriščič še „decar“, pripustimo za sedaj g. predstojniku Grubušku. Kot ednakovnega brata Petriščiča moramo odbornika Janeza Šetinc iz Buboščke imenovati. Ta človek oskrbuje večjidel uradne poslovne jemlje od volilcev pooblastila in glasovnice in se pusti na troške davkoplačevalcev iz občinske blagajne bogato plačevati. Ni čuda, da postaja občinska blagajna pri takemu gospodarstvu vedno manjša. Šetinc menda tudi upa, da se mu bodo v novi občinski hiši (Lapuh, dekliški dom) napravilo lepo stanovanje. Za božjo voljo, kdo pa je kriv, da služi Šetincova koča vsled slabih strehe le poleti za stanovanje ali pa le tedaj, ako se sedi v njej z odprto mareljo? Seveda, seveda, Šetinc bi že na troške davkoplačevalcev novo stanovanje rabil! Primerni pristaši Lapuh in Petriščiča sta tudi občinska oceta Franc Roman iz Čundrovca in Tone Šetinc iz sv. Lenartja. Rözmanova ljubezen do Lapuha in Šetina je menda veliko večja nego ljubezen do lastnega sina, ki je prišel tako žalostno ob življenju. La hodiš tako naprej pod vodstvom Lapuha, Petriščič in tovarišev, tudi za vaše čine prišel bodo dan plačila. Mi pa bodemo hodili vedno pošteno pot, kajti poštenost traja najdalje. Dokler pa bodo tako taki možje v našem občinskem zastopanosti, ne moremo imeti do njih nobenega zanjanja.

Sv. Barbara v Halozah. Umrl je takoj 10. julija t. l. po celih Halozah poznani ter zelo slovni in čislani sodar ozitoma vinski trgovec gospod Filip Mendaš v 70 l. svojega življenja. Pogreb se je vršil 12. julija predpoldne, katerega se je udeležilo veliko število ljudi. Krasni nagrobeni govor imel je čast. gosp. župnik Kralj iz Leskovca, zakar mu gre najtoplejša zahvala. Marsikatero oko je rosilo pri tem govoru, ker rajnik bil je v resnici zelo dober in značajen gostoljubven mož. Ni poznal nobene politike. Hvala naša bode tudi vsem tistim, ki so ga k zadnjem počitku spremļali. Omeniti moramo, da je pokojnik spravil največ vina iz Haloz na nemške kraje, pa tudi lepe denarje je spravil v Haloz. Lahko rečemo milijone v teku 40 let. Pokojnik je služboval tudi dalje časa pri ptujskem sodarju gosp. Steudte. Blagega moža ohramimo v vednem spominu; bodi mu zemljica lahka.

Od sv. Lovrenca slov. Gorice. Pozdravljeni mi „Štajerc“! Res ni moja navada, se s kom po časnikih prepirati, ali vendar dozdeva se mi, da zamolčim velik tuj greh ako ne spravim med obširni svet te vesele kakor tudi žalostne novice, katere se morejo le v naši Lovrenčki fari goditi. Hočem Vam sicer, dragi bralci, „Štajerc“ razdeliti kak lepo da naša „Marijina družba“ napreduje. Res žalostno! Nad takšno prijateljico te družbe pa res mi Lovrenčani ne moremo biti ponosni. Tukaj Vam, dragi bralci sledi pismo, katero je pisala „Marijina“ deklica, ki je izvoljena za prednico te kompanije svojemu ljubčeku daleč taj v Savinsko dolino. Pismo začne:

„Dragi mi Vincenc!

Ubrane so iz nova strune moje

Pa nič veselja spet ne vem

Novice.

Babilonski stolp. Človek bi se smejal, iz celega srca smejal, ko bi cela zadeva ne bi bila tako prokleto resna. To se ednostavno ne da utajiti, da je razbiti državni zbor velikansko oškodovanje vseh avstrijskih narodov, zlasti pa naših revnih slovenskih kmetov. V tem tiči resnost prvaškega političnega zločina, ki se je tedni na Dunaju izvršil. Drugače je stvar seveda grozno smešna in nam se res zdi, da vsi ti voditelji slovenskih strank nimajo nikarkošne politične zrelosti in nikakoršne zmožnosti. Čudno to ni: pri drugih narodih delajo najbolj izobraženi, najzmožnejši in najoddilčnejši možje politiko. In pri nas? Pri nas so politični modrijani ponesrečeni študenti, politikujoči kaplančki in brezobzirni sebičniki. Zato je vsa slovenska politika tako smešna in podobna bajki o babilonskem stolpu ... Začasa vojne nevarnosti s Srbijo so kranjski in štajerski slovenski liberalci kar očitno svoje vroče srce za Srbe kazali. Ko je cesar iz lastnega žepa daroval 20.000 K ljudljanskim Nemcem, takrat so ga narodnjakarji napadali, kakor da bi cesar moral šele Špindlerja ali Hribarja vprašati, kako sme svoj lastni denar porabiti. Zdaj pa so postali liberaloni nakrat zopet dobro patriotični. S klerikalci je stvar povsem narobe izpadla. Ti so bili prej patriotični, medtem ko zdaj prav očitno proti cesarju nastopajo. Preje največji sovražniki med slovenskimi praviki postali so zdaj dobri prijateljčki. Grafenauer, ki je svoj čas ljubljanskega "Slovenca" tožil in z dr. Brejcom ljubljanski katoliški zbor bojkotiral, govoril bode to nedeljo na klerikalnem zbornu v Ljubljani in opravitev oziindre politiko Šusteršičev. Istotako Brejc, katerega pobožnost je uradno dokazana. Med klerikalci je seveda tudi nekdanji liberalec Šuklje, katerega preteklost ni dosti lepša kakor Šusteršičeva. Nadalje imamo tam konzumskega hlapca Gostinčarja. Mož je bil svoj čas socialni demokrat, dokler ni izpoznał svoje katoliško srce. Tudi je med temi ljudmi Benkovič, ki je svoj čas dejal, da ne bode nikdar klerikalec postal, ki je pa danes tako počoven, da celo v svoji krščanski pohlevnosti pretrpi, ako ga kdo s pasjim bičem pretepe. To so "obstrukcionisti" slovenski, zaradi teh ljudij se je poslane domu nagnalo, namesto da bi koristno delo v prid ljudstvu izvršili. Vsa ta babilonska zmesnjava pa je tudi zato zanimiva, ker sploh nikdo ne ve, zakaj so ti pravki svoj čin izvršili. Zdaj se izgovarjajo, da so hoteli — bosanskim kmetom pomagati. Ali ni to višek neumnosti? Bosanski kmetje si bodejo že sami pomagali in nam se sploh zdi, da se jim bolje godi, nego našim slovenskim kmetom. Za te slovenske kmete se brigajte, gospoda, ne pa za Balkan. Sicer pa vemo, da je to le prazni izgovor, otročji izgovor. Ponesrečena babilonska politika pa se ne da olepšati s takim izgovorom. To res ne gre.

Opomin zaradi odpisa davka po ujmih. Glasom postave glede elementarne škode z dne 16. junija 1888 imajo vsi posestniki vinogradov in polja, ki so vsled mrazu, toče ali suše škodo trpeli, pravico do odpisa davka, ako naredijo osem dni po opaženju naznanilo pri okrajnemu glavarstvu. Prošnje za odpis davka se lahko od vsakega posestnika posamezno ali skupno potom županskega urada okrajnemu glavarstvu predložijo. Ker se po mrazu prizadeta škoda v vinogradih še zdaj prav očitno vidi, naj vsi posestniki z naznanim parcelne številke za odpis davka prosijo. Saj se vendar ne bode plačevalo za zemljišča, na katerih se ničesar ne pridelava! Istotako je na poljih, ki so trpeli vsled toče. Župani in zaupniki naj grejo v tem oziru posestnikom na roko!

Znamenje časa. Iz Presburga se poroča: Tukajšnji prošt Komlossy je prišel v konkurz. Bil je trikrat v državni zbor izvoljen. Troški za volitve so sledili vse njegovo premoženje. Njegovi dolgori znašajo čez 200 tisoč kron. Oblast boste prezela proštijo v svojo upravo. — Pač znamenje časa, v katerem velja gotovim duhovnikom politika več nego vse drugo! Duhovnik, ki pride zaradi politikovanja v konkurz in napravi vsled volitev 200.000 K dolga, to je pač tako čudna prikazan, da jo ni nikjer drugod kakor v naši državi najdeti.

sopis „Das Recht“ objavlja sledeči pretresljivi dogodek iz Galicije. V Bratkovicu je živel posestnik Vasilij Duh, ki je imel posestvo za 4 orele v vrednosti 10 tisoč kron. Mož je imel 7 otrok in je tudi v rudniku delal, da si malo več denarja prisluži. Ko je bil Duh zopet enkrat v rudniku, sprejela je njegova žena tožbo, glasom katere je zahteval neki židovski oderuh Salomon Meller 3 krone 20 vinarjev. Duhova žena, ki ravno tako kakor njen mož ne zna ne čital ne pisati, se ni ozirala na to tožbo. Vsled tega je sodnja Duha na plačilo omenjene male svote obsodila, brez da bi se mu to nazznilo. Istotako se ni Duhu nazznilo, da se je dovolila sodnijska razprodaja zaradi omenjenih 3 kron. Čisto na temeh je potem neki drugi jud Moser kupil 10 tisoč kron vredno Duhovo posestvo za okroglo 2000 kron. Tako sta dva zvita žida s pomočjo slabe, nemarne sodnije za 3 krone kmetsko eksistenco uničila. In to se ni zgodilo na Turškem, temveč v — slovenski deželi Galiciji na Avstrijskem. Sicer pa smo mi tudi pred meseci dokazali, da je pustil neki pravški advokat na spodnjem Štajerskem slovenskem kmetu za 20 vinarjev zarubiti ...

Iz Spodnje-Štajerskega.

Nashi poslanci, to se pravi naši štajerski slovensko-klerikalni poslanci so v teh dnevih pokazali vso svojo odvisnost in pohlevnost napram kranjskim ožlindranim gospodom. Dr. Šusteršič je napravil obstrukcijo, da si na ta način pridobi ministrski frak. Ali kaj briga to štajerske slovenske poslanice? Vraga, ali je res kdo tako neumen, da bi mislil, da se bode štajerskim kinetom bolje godilo, ako dobi ta ali oni kranjski advokat naslov „ekselencia“? Ne, ne, tako neumni tudi štajerski klerikalni poslanci niso. Zakaj torej so pomagali Kranjem pri razdirjanju državnega zabora? Na vse zadnje je morda očka Pišek hotel minister postati. Ah, to bi bil minister, da bi se svet ostavil! Pišek — minister! Njegova ekselencia gospod Pišek! Pa brez šale; mi res ne vemo, zakaj je Pišek obstruiral; menda tudi sam tega ne ve. Ali pa je hotel postati Benkovič minister? On, katerega je Einspinner imenoval „den dreckigsten Kerl“, on, ki ni bil izvoljen v delegaciji, on — minister? Ali pa Korošec? Ali je kaplan Korošec hotel minister postati? On je na vsak način lep dečko; ali minister postal bi pač le tedaj, ko bi v državni zbornici sedeče same Marijine hčerke in sami „orli“ ... Ali resno povedano: Ti štajerski slovensko-klerikalni poslanci sami niso vedeli, kakšni namen in kakšni vzrok je imela ta nesrečna obstrukcija, ki nam je državni zbor razbila. Ali Pišek je v bogal Benkovič, Benkovič je v bogal Korošca, Korošec pa mora v bogati cednega Šusteršiča. In zato so razbili državni zbor, ljudstvo pa mora račun plačati!

Vse klerikalno? Zadnjič so hoteli slovenski klerikalci Benkoviča v delegacijo spraviti. Posrečilo se jim to ni, kajti v državni zbornici menda ni človeka, ki bi tega brežiškega s pasjim bičem teperega rogovileža rad videl. Čudno je bilo le, da ga tudi nemški klerikalci niso hoteli voliti, vkljub temu, da grejo drugače prav radi z našimi klerikalci. Nekateri listi rešijo zdaj to uganko. Ploj, Ježovnik in Roblek so se namreč nakrat prelevili v „konzervative“. Pozabili so na vso svojo liberalnost in klerikalno „Reichspost“ jih že pristevo k svojimi „konzervativnim“ pristaši. No, nas bi to res nič ne čudilo. Ploj se politično itak spreminja kakor kameleon in Roblek ter Ježovnik pač ne vesta, kaj pravzaprav hočeta. „Liberalnost“ teh gospodov je — precej vodená.

Kaplan in poslanec dr. Tonček Korošec je v državni zbornici zopet razgrajal. Seveda to ne pristaja njegovi duhovniški skunjji. Ali kaj se brigajo politikujoči duhovniki za dostojnost ali za primerno obnašanje. To pot se je spravil doktor sv. pisma Korošec na mariborsko učiteljišče in je seveda posval ter hujškal, kakor je to že njegova navadica. Poslanec Wastian mu je kratko a jedrnato svoje mnenje povedal. Seveda, ko bi šlo po Koroščevi želji, potem bi sploh nobenega učiteljišča in nobenih učiteljev ne bi bilo treba, potem bi se šole zaprlo in kdor bi se ne pokoril komandi politikujoče kraljokratije, ta bi bil živ sežgan ... Doktor Tone, pa hvala Bogu nismo še tako daleč!